

Brandvarm test: Nikon FA:

MODERNE TEKNIK UNDER KLASSISK OVERFLADE

Hele Europa venter på at se, om Nikons brandvarme nyhed, FA, lever op til de forventninger om moderne teknik, som præsentationen i Japan gav udtryk for. FOTO-KINOs Klaus Iversen har som den første testet Nikons nye sværvægter. Han hæfter sig især ved den moderne teknik, der skjuler sig bag det tilstræbte klassiske

ydre. Kameraet er lukketids- og blændeprioriteret og med indbygget computer, der selv finder ud af hensynet til kontrastrige motiver. F.eks. ved modlysoptagelser. Netop den indbyggede modlyslblænde finder vor testmand fremragende — og præsenterer her de meget fine måledata.

Lad det være sagt med det samme: Nikon FA var et kort — men vanedannende bekendtskab! Jeg havde nemlig kun kameraet i en week-end. Men hvilken week-end.

Fredag aften hentede jeg kameraet hos importøren, og her fik jeg at vide, at brugsanvisningen skulle læses meget grundigt igennem. Her var nemlig tale om noget helt nyt — og ikke bare et kamera, hvor fabrikanten havde flyttet en knap.

Efter hjemkomsten blev vidunderet straks placeret i dybfryseren, da jeg ville sikre mig, det kan tåle kuldepåvirkning.

Da jeg havde stavet mig igennem pressemeddelelserne og diverse brochure om kameraet, begyndte jeg på brugsanvisningen. Her skal det indrømmes, at jeg glemte mit ord til importøren — og konstaterede kort, at filmen sættes i på samme måde som i andre kameraer. Resten af anvisningerne blev læst igennem på den »sædvanlige« måde (Læs: kort gennembladning), og konstaterede hurtigt, at der sådan set intet nyt var i kameraets betjening.

Det skal dog siges, at brugsanvisningen, da kameraet endnu ikke er kommet til

landet (udover det eksemplar jeg lånte), ikke findes på dansk, og den der forelå var i Japan oversat til engelsk. Og er der noget japanerne ikke kan, så er det engelsk. Brugsanvisningen var mildt sagt uforståelig og mangelfuld.

Sådan er FA i teorien

Nikon FA kan selvfølgelig det samme som andre kameraer. Det nye er, at fabrikanten har indført lukketidsprioriteret automatik og programstyret automatik. Dette er tidligere set på andre kameraer, men det virkelig revolutionerende er lysmålersystemet!

Centervægtsmåling er den måling af lyset, kameraer hidtil har benyttet. Det betyder kort fortalt, at det lys, der rammer omkring den midterste femtedel af søgerbilledet, bestemmer lysmålerudslaget. Dette er også bibeholdt i FA'eren — men der er samtidig indført et andet system, AMP (Automatic Multi-pattern metering), hvilket oversat betyder automatisk mønstret målinger.

Dette system går i sin enkelthed ud på, at søgerbilledet bliver opdelt i fem sektioner (i den uofficielle skrivelse i syv) og det lys, der rammer disse fem sektioner, bliver

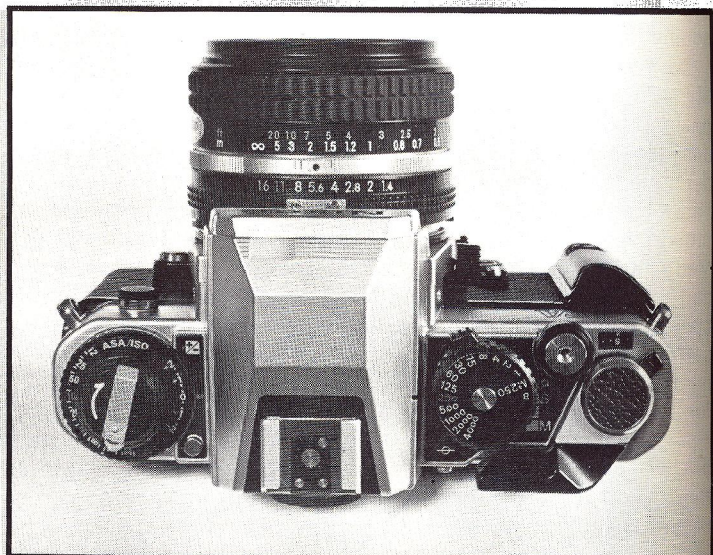

omsat til digitalsignaler, som sendes videre i systemer, hvor der tilsættes oplysninger om bl.a. filmhastighed, lensens brændvidde, den aktuelle blænde, lensens største blændeåbning og hvilket program, kameraet er indstillet til. Oplysningerne behandles i en microcomputer, som sender signalet videre til den »normale« del af kameraet. Inden billedet bliver taget, bliver motivet kørt gennem en memory-funktion, der (efter

det oplyste) er fodret med oplysninger om alle mulige — og især umulige motiver. Ved sammenkøring af disse oplysninger kompenserer kameraet selv for lyset ved modlysmotiver, meget kontrastrige motiver (der kommer altid tegning i skyggepartierne) og så fremdeles.

Helt ærlig: Jeg aner ikke, hvordan det sker. Men det virker i praksis.

Kamerahuset er rimelig identisk med Nikon FE 2's.

er er dog kommet et lille «andtag» i siden. Dét giver mere støtte. Kameraet kan vælges på manuel, samt A (som FE og Nikkormat-kameraer). Desuden er der stilling S, lukketidsprioritering. Stilles den på hurtigste lukketid, 1/4000 sek., regulerer kameraet selv blænden, indtil første blændeåbning er nået. Herefter markerer det ikke længere blænden i søgeren. I stedet står der, ved siden af oplysningen om den indstillede tid, hvilken hastighed, kameraet har indstillet sig selv for at få det perfekte belyste billede. Også denne funktion er fuldautomatisk.

Nikon FA er simpelthen det perfekte kamera til sportsfotografering; Stil kameraet een gang for alle på 1/4000 sek., og der skal aldrig stilles om under opgaven.

Sådan er FA i praksis

Jeg var meget nysgerrig for at se, hvordan FA'eren virkede i praksis. Derfor blev kameraet taget op af fryseren efter ca. 2 timer. På grund af is opgav jeg at komme film i. I stedet sammenlignede jeg lydene fra de forskellige funktioner med et optøet kamera (det sidste afprøvet senere). Der var ingen mislyde overhovedet. Alt kørte let og ubesværet, viste det sig.

DA jeg gerne ville prøve det med film i, luskede jeg fruens rugbrød ud af ovnen, og satte kameraet til optøning. I brugsanvisningen står der, at søgerinformationerne, der er LCD tal (ligesom på ure), forsvinder ved 60°, men kameraet virker alligevel. Dette er korrekt, men jeg konstaterede, at LCD-tallene stadig var i funktion, trods ovnens høje varmegrader.

Under den videre brug konstaterede jeg også, at ligegyldig hvad man byder automatikken, og uanset hvor tåbeligt man stiller kameraet, får man et brugbart billede.

P-programstyring af lukketid/blænde, var den kombination, jeg foretrak under den korte afprøvning. Jeg tog 12 film, og de 10 blev kørt udelukkende på P.

Lad mig sige med det samme: til at begynde med gik jeg ensidigt efter motiver der kunne snyde kameraets avancerede lysmålersystem. Det kan sagtens lade sig gøre, men

det bør også siges, at jeg aldrig ville have taget et »normalt« billede under de lysforhold, jeg bød dette lysmålersystem. Normale og »halvsvære« motiver blev belyst perfekt. Motiver, som jeg med et almindeligt kamera ville have kompenseret i belysningen, blev ukritisk fotograferet med Nikon FA og alle havde tegning i skyggepartierne. Jeg afprøvede lysmåleren på flere ASA-indstillinger, og ved sammenligning med kendte belysningstider virkede den perfekt. I følge bogen skal den kunne klare op til 8 sek., men ved langtidseksponering i en kulkælder stod kameraet åbent på automatik i over 16 minutter. Hvor længe den kunne have stået, ved jeg ikke. Men da jeg synes 16 min. er længe nok, slukkede jeg for kameraet.

Men tilbage til programstyring. Foruden langtidseksponering klarer den også normalfotografering. Der er i stilling P ikke som på de andre programmer markeret blænde i søgeren, hvilket jeg dog heller ikke savnede. Jeg savnede til gengæld en trykknop for lys i søgeren, så det i mørke var muligt at se hastigheden. Hvordan blænden indstilles i forbindelse med hastigheden, er jeg ikke blev klar over. Men uagtet brugsanvisningens oplysninger om måleområde (ved 100 ASA lev — 16ev ved AMP måling og lev-20ev ved centermåling) har jeg under afprøvning konstateret, at det faktiske måleområde er endog meget, meget større.

Ved stilling P ses normalt kun hastigheden i søgeren. Den går, som på alle programmerne og ved manuel indstilling fra 1/4000 sek. til 1 sek. Derefter markerer søgeren LO. Dette har intet med fagforeninger at gøre, men betyder, at hastigheden er under 1 sek. Står der til gengæld HI, betyder det, at der er for meget lys, det er der sjældent noget at gøre ved, udover at montere gråfiltre på kameraet eller skifte til en langsommere film. Hvis der står FEE i søgeren, betyder det, at linsen ikke er indstillet til mindste blændeåbning. Forudsat der ikke er for meget lys, er kameraet ligegyldigt. Det virker alligevel.

Ved stilling S, hastighedsprioritering, kan der optræde

en information der hedder F--. Det betyder at man har brugt en af sine gamle optiker, der er ombygget til AI-systemet. Ved brug af AI-s, AI og E optik, angiver kameraet hvilken blænde, der bliver benyttet.

I øvrigt kan næsten alle Nikonoptiker bruges eller for et beskedent beløb ændres, så de kan bruges. MEN de ombyggede linser mangler nogle tappe og udskæringer, så de ikke kan aktivere AMP-lysmålersystemer, men kun køre på »gammeldags« centermåling. Desuden kan kun AI-S og E serien aktivere programstyringen, så der bliver taget højde for brændvidden, når kameraet vælger en blænde/hastighedskombination. Er brændvidden over 105 mm bliver hastigheden sat højere, end hvis der er tale om kortere linser.

Blændeprioritering og manuelindstilling er »gamle« ting, der næppe behøver at omtales her, udover, at disse indstillinger også er koblet til AMP-lysmålingssystemet, og virker lige så godt som P og S programmet.

Af oplysninger i søgeren er der den indstillede hastighed/eller den hastighed kameraet foretrækker oplysninger om blænde (undtagen i stilling P), samt markering for blitz — der er selvfølgelig måling af blitzlys på filmplanet. Endelig er der også markering for lyskompensationsknap. Selv om lysmåleren er suveræn, er der mulighed for at kompensere +/- 2 blændetrin. Hvis man glemmer at stille knappen på plads, bliver man advaret om det i søgeren.

Af andre ting og sager kan nævnes en knap for multieksponeringer, trykknop for omskifter mellem center og AMP-lysmåling og endelig et lille greb, hvorved man udelukker falsk lys fra søgeren, hvis man f.eks. i kraftigt lys ønsker at gøre brug af fjernudløseren. Direkte sollys kan undertiden snyde en blænde eller to, hvis man er uheldig.

Brug af blitz er mangelfuldt omtalt i brugsanvisningen, hvorfor jeg med vanlig nysgerrighed skulle prøve mig frem.

Ved brug af Nikons egne blitz er der ingen problemer. Den sættes på, og kameraet bliver automatisk indstillet til blitzbrug. Anderledes er det med en løs blitz. Selvfølgelig

kan den bruges på manuel, det siger sig selv. Men man kan jo glemme at stille om, hvad så? Jeg gik ud fra at kameraet normalt ville stå på højeste blitzsynkron hastighed (verdens hurtigste for spejlfleks, 1/250 sek.) ligesom man af hensyn til programstyringen ville have stillet linsen på bl. 16. På manuel fik jeg selvfølgelig et godt billede. På A fik jeg også et perfekt billede, bortset fra, at jeg pludselig stod med et kamera i hånden, der af automatikken havde fået at vide, at det oprindelig lys krævede, at lukkeren holdt sig åben i 45 sek.

I indstilling S fik jeg et meget overbelyst billede, idet blænden forlængst havde stillet sig på 1,4 og hastigheden havde sneget sig ned omkring det hele sekundt. I indstilling P blev blitzen skudt af inden automatikken gik igang.

Konklusion: Det er meget svært at lave noget forkert, idet man bliver advaret om, at kameraet er for længe åbent, hvis det ikke køres manuelt.

En lille pudsighed ved kameraet er når man sætter film i. Hvis man glemmer at spole frem til første billede, nægter lysmåleren at give udslag. Den markerer C 250 i søgeren, hvilket foruden hastighedsindstilling B er den brugbare hastighed hvis batteriet pludselig nægter at virke. Dette kan kontrolleres ved at trykke halt ned på udløserknappen. Derved aktiveres søgeroplysningsfunktionerne og de bliver stående i 16 sek. Hvis batterierne er ved at være tomt for strøm, forsvinder oplysningerne samtidig med at man slipper udløserknappen.

En anden detalje er dybdeskarphedsknappen. Den virker som normalt i stilling A og manuel, men kan ikke bruges i stilling S og P, da den benyttede blænde først bliver aktiveret mekanisk i »skudøjeblikket«. Hvad man også skulle bruge den oplysning til er mig en gåde, da man så burde bruge A — blændeprioriteringen i stedet for.

KLAUS IVERSEN